

**ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Кафедра економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності

ДИПЛОМНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗІ ВІВЧАРСТВА»

Виконала:

студентка освітнього ступеня
«Магістр»
освітньо-професійної програми
«Економіка»
спеціальності 051 «Економіка»
дистанційної форми навчання
Лисак Ольга Василівна

Керівник:

д.е.н., професор **Місюк М.В.**

Оцінка захисту:

Національна шкала _____
Кількість балів _____ Шкала ECTS _____
« _____ » _____ 2019.

Допускається до захисту:

« _____ » _____ 2019р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Економіка»
спеціальності 051 «Економіка»
д.е.н., професор Місюк М.В.. _____

м. Кам'янець–Подільський, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ВІВЧАРСТВА.....	7
1.1. Сутність конкурентоспроможності підприємств аграрного сектору.....	7
1.2. Ринкове середовище функціонування галузі вівчарства.....	19
1.3. Методичні підходи формування оцінки рівня конкурентоспроможності галузі вівчарства	32
Висновки до першого розділу	40
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ТА СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ВІВЧАРСТВА	42
2.1. Сучасний стан виробництва продукції вівчарства.....	42
2.2. Економічна ефективність виробництва продукції вівчарства	66
2.3. Кормовиробництво – як елемент забезпечення ефективного виробництва продукції вівчарства	74
Висновки до другого розділу.....	88
РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗІ ВІВЧАРСТВА В УКРАЇНІ ...	90
3.1 Перспективні напрями функціонування галузі вівчарства	90
3.2 Стратегія підвищення рівня конкурентоспроможного розвитку галузі вівчарства.....	108
3.3. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможності розвитку галузі вівчарства	116
Висновки до третього розділу	125
ВИСНОВКИ	127
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	130
ДОДАТКИ	138

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринку вівчарство може бути однією з конкурентних галузей тваринництва оскільки воно дає різноманітну продукцію: баранину, вовну овчини, смушки, молоко тощо. На утримання однієї вівці витрачається найменше коштів порівняно з іншими видами сільськогосподарських тварин. Проте в процесі реформування аграрною сектора економіки дана галузь виявилася найменш захищеною.

Неврегульованість і некерованість економічних процесів у перехідний період призвели до значного скорочення поголів'я овець та виробництва продукції вівчарства.

Основною причиною занепаду галузі став низький рівень продуктивності овець і продуктивності праці, високі виробничі витрати, також негативний вплив руйнівних процесів вільного ринку, що проявився надзвичайно низьких цінах на продукцію вівчарства. В цих умовах зріс монополізм переробних підприємств, які перестали приймати вовну у вітчизняних товаровиробників через свою неплатоспроможність.

Аналіз стану вівчарства в Україні показав, що в останні роки у галузі створилася критична ситуація, яка привела до значного скорочення поголів'я та різкого зниження продуктивності як у товарних так і в племінних господарствах. В зв'язку з відсутністю в переробній промисловості достатніх обігових коштів більше 70% вовни реалізується за межі країни. Реалізаційна ціна вовни далеко не відшкодовує витрати на її виробництво. Все це зробило галузь вівчарства збитковою і привело до її деградації.

Ідеї відродження галузі вівчарства присутні в працях багатьох українських науковців - економістів, зокрема В. Туринського, О. Сокол. 1. Ібатулліна, Л. Шелеста, І. Беженар. Таким чином, важливе соціально-економічне значення, необхідність глибокого теоретико-прикладного обґрунтування напрямків розвитку галузі вівчарства обумовлюють актуальність і мету даного дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є розробка

теоретичних і практичних засад конкурентоспроможного вівчарства, що зумовило постановку і вирішення наступних завдань:

- охарактеризувати ринкове середовище функціонування галузі вівчарства;
- узагальнити сутність конкурентоспроможності підприємств аграрного сектору;
- розкрити методичні підходи формування оцінки рівня конкурентоспроможності галузі вівчарства;
- проаналізувати сучасний стан виробництва продукції вівчарства;
- здійснити оцінку економічної ефективності виробництва продукції вівчарства;
- розкрити особливості формування та функціонування кормо виробництва – як елемента забезпечення ефективного виробництва продукції вівчарства;
- обґрунтувати перспективні напрями функціонування галузі вівчарства;
- запропонувати стратегію підвищення рівня конкурентоспроможного розвитку галузі вівчарства;
- удосконалити інвестиційно-інноваційне забезпечення розвитку галузі вівчарства.

Об'єктом дослідження є процес розвитку та підвищення конкурентоспроможності галузі вівчарства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів конкурентоспроможного розвитку галузі вівчарства.

Методи дослідження.

У роботі використані методи: історичний та теоретичного пізнання для аналізу еволюції теоретичних поглядів на природу поняття «конкурентоспроможність»; монографічний - при опрацюванні літературних джерел; абстрактно-логічний та діалектичний - для теоретичних узагальнень, уточнення понятійного апарату щодо ринку продукції вівчарства в процесі

вивчення публікацій, нових і вже досягнутих практичних результатів, формулювання висновків; наукової абстракції (для формування теоретичних узагальнень, висновків), статистичний (при обрахуванні середніх значень показників, відхилень, темпів росту та приросту), системний підхід і структурно-логічний аналіз (при побудові логічної структури дисертаційної роботи), математичної статистики (при оцінюванні стану ринку продукції вівчарства, кореляційно-регресійного аналізу), табличний і графічний методи.

Інформаційно-аналітичну базу дослідження склали нормативно-законодавчі акти, дані Державної служби статистики України, наукова література за темою дослідження, дані аналітичних і рейтингових агенцій, звіти FAO, експертні оцінки й публікації USDA, результати особистих досліджень автора, інформаційні ресурси мережі Internet.

Наукова новизна одержаних результатів

набули подальшого розвитку:

— системний підхід до аналізу та оцінки сучасного стану виробництва продукції вівчарства з врахуванням обмежуючих факторів, які включають: недостатній попит на продукцію, нестачу кваліфікованої робочої сили, низька конкурентоспроможність продукції вівчарства, фінансові обмеження та збут продукції тощо.

Практичне значення одержаних результатів. Науково-практична цінність результатів магістерської роботи полягає в тому, що дана розробка може слугувати як методика розробки програми конкурентоспроможного розвитку галузі вівчарства.

Апробація результатів. Результати магістерської роботи доповідались на П'ятій Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування стратегії соціально-економічного розвитку підприємницьких структур в Україні», м. Львів Українська академія друкарства. Надруковані тези на тему «Сучасний стан виробництва продукції вівчарства».

Структура і обсяг. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, додатків і списку використаних джерел. Обсяг основної

частини дисертації становить 126 сторінки комп'ютерного тексту, містить 43 таблиці, 30 рисунків. Список використаних джерел нараховує 60 найменування.

Активізація інвестиційно-інноваційних процесів галузі вівчарства та пошук нових шляхів поліпшення його інвестиційного забезпечення сприятиме економічному розвитку підприємств галузі й зміцненню їх виробничого потенціалу.

Висновки до третього розділу

1. Для ефективного виробництва продукції вівчарства фермерам потрібно будувати модульні вівчарські ферми з утримання овець, оснащеними цехами з виробництва молока, сирів, м'яса, вовни, виходячи з фінансових можливостей фермера. Нами запропоновано обладнання, яким повинна бути оснащена модульна ферма.

Також нами було запропоновано перехід до кластеризації галузі вівчарства та створення вівчарських кластерних мереж у регіонах України, яка дозволить вирішити низку проблем, насамперед, підвищення рівня конкурентоспроможності регіону та виробленої продукції, забезпечиться робочими місцями населення регіону, збільшить податкові надходження до бюджету, налагодиться ринок збуту, будуть впроваджуватися інноваційні підходи щодо виробництва тощо. Тому пропонуємо розробити кластерну модель галузево-територіальної організації виробництва продукції вівчарства за такими регіонами: Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська і Чернівецька області.

2. У вівчарстві, як і в інших галузях тваринництва, потрібно формувати власну стратегію виробництва продукції виходячи з інтересів внутрішнього та зовнішнього ринків. Сама стратегія повинна будуватись на основі науково-технічного прогресу щоб продукція вівчарства була конкурентоспроможною і по якості відповідала вимогам та стандартам продовольчого ринку. Також нами було проведено прогностичні зміни у кількості поголів'я овець, виробництві овечого молока, і м'яса баранини і козлятини з побудованою лінією тренду.

Нами було використано метод DEA, який дозволяє отримати комплексну оцінку рівня ефективності господарюючого суб'єкта, що враховує

вплив багатьох вхідних та вихідних факторів виробництва. За результатами розрахунків, 2018 р. впливає, що нормативні показники відповідають 100-відсотковому ефективному виробництву продукції вівчарства, особливо це спостерігається у господарствах населення (90 %).

Проведений SWOT-аналіз показав, що попри наявність слабких сторін та потенційних загроз галузь має достатньо переваг, серед яких: вікові традиції, селекційний потенціал, швидкі темпи відтворення поголів'я, близькість кордонів, можливість кооперації, вищі ціни на дієтичну ягнятину та сири з овечого молока, потужний генофонд, виробничі потужності, кормова база та трудовий потенціал галузі. Усі фактори можуть стати основою відродження галузі вівчарства.

3. Запропоновано запровадження інвестиційно-інноваційного механізму, який дозволить пропорційно вирішувати проблеми, що виникнуть при зміні інвестиційного забезпечення інноваційних процесів оновлення галузі вівчарства. Саме від успішного функціонування, і залежить ефективність впровадження пріоритетних напрямів інвестування з урахуванням інноваційної спрямованості, що є одним з головних критеріїв забезпечення економічного зростання галузі вівчарства.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі розглянуто теоретичні основи конкурентоспроможності розвитку галузі вівчарства, проаналізовано сучасний стан розвитку та намічено основні шляхи покращення розвитку галузі вівчарства. Отримані результати дають підстави до наступних висновків:

1. На основі опрацювання вітчизняної та зарубіжної наукової літератури уточнено теоретичну сутність категорій «конкуренція» та «конкурентоспроможність підприємств» на підставі чого визначено поняття як «конкурентоспроможність галузі» як економічна категорія, яка має поєднати в собі інформацію про чинники, які забезпечують завоювання та утримання конкурентних позицій на ринку продукції вівчарства та ефективне використання ресурсного потенціалу.

2. Практичне використання методичних положень оцінки ефективності функціонування складових організаційно-економічного механізму розвитку галузі вівчарства, дало можливість виявити неефективні складові механізму, рівень гармонізації всіх складових, розробити та здійснити на цій базі систему заходів, що забезпечать підвищення загальної ефективності організаційно-економічного механізму, де всі складові й інструменти повинні найбільш гармонійно поєднуватися та доповнювати один одного. Це дозволило сформулювати цілі, які в сукупності дозволяють визначити ключові проблеми та резерви підвищення ефективного функціонування галузі.

3. Методика дослідження оцінки конкурентоспроможності розвитку галузі вівчарства, передбачає використання таких методів наукового пізнання: аналіз, синтез, аналітичний метод, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення, формалізація, абстрагування, конкретизація, системний аналіз. А для повноцінного дослідження стану ринку продукції вівчарства, використали наступні методи економічних досліджень: економічний аналіз, табличний метод, статистичний аналіз, кореляційно-регресійний аналіз, індексний метод, графічний метод, методи прогнозування, метод DEA, SWOT-аналіз, що дасть

зможу проаналізувати та дати ефективну оцінку ринку продукції вівчарства.

4. Використовуючи системний підхід до аналізу та оцінки сучасного стану виробництва продукції вівчарства врахуванням обмежуючих факторів, які включають: недостатній попит на продукцію, нестачу кваліфікованої робочої сили, низька конкурентоспроможність продукції вівчарства, фінансові обмеження та збут продукції, це дало можливість дослідити частку виробництва продукції вівчарства в Україні, яка становить 0,06 % світового поголів'я овець, як наслідок Україна не може конкурувати з зарубіжними країнами, тому-що станом на 2018 рік (727,2 тис. голів) порівняно з 1991 роком (7896,2 тис. голів) показала значне скорочення (на 716,9 тис. голів), дана тенденція призвела до зменшення основної продукції вівчарства (м'яса, вовни, молочних продуктів) на продовольчому ринку України.

5. За запропонованою методикою було проведено оцінювання становлення та функціонування ринку продукції вівчарства. Встановлено, що станом на 2018 рік повна собівартість реалізації овець на м'ясо 1 ц більша ніж ціна її реалізації, і це істотно впливає на рівень рентабельності, який складає - 35,1 %. Така ситуація спостерігається з виробництвом 1 ц вовни, де рентабельність реалізації становить -31,8 %, як наслідок дана ситуація призводить до збитковості виробництва продукції вівчарства.

6. В результаті дослідження встановлено орієнтовні норми добової потреби в зелених кормах різних видів і груп тварин. Проаналізовано: виробництво та валовий збір кормових культур, які використовувались для годівлі та відгодівлі овець; витрати на вирощування та відгодівлю овець у сільськогосподарських підприємствах в середньому по Україні; витрати на виробництво привісу овець за елементами у сільськогосподарських підприємствах в середньому по Україні. Що дає можливість визначити та виокремити основні проблеми розвитку кормовиробництва, зокрема природних пасовищ.

7. Запропонований концептуальний підхід до побудови та реалізації галузево-територіальної моделі кластера по виробництву продукції

вівчарства, який дозволить вирішити низку проблем, насамперед: підвищиться рівень конкурентоспроможності регіону та виробленої продукції, забезпечить робочими місцями населення регіону, збільшаться податкові надходження до бюджету, налагодиться ринок збуту, будуть впроваджуватися інноваційні підходи щодо виробництва, а також запропоновано «Проект виробництва продукції вівчарства» на основі запровадження модульних ферм на 600 голів овець, що передбачає реструктуризацію виробництва щодо: правового статусу майна, організаційної структури підприємств, структури виробничої програми та залучення капіталу, структури персоналу і основних виробничих фондів.

8. Застосування методу DEA дозволило отримати комплексну оцінку рівня ефективності господарюючого суб'єкта, який враховує вплив багатьох вхідних та вихідних факторів виробництва. За результатами розрахунків у 2018 р. впливає, що нормативні показники відповідають 100-відсотковому ефективному виробництві продукції вівчарства, особливо це спостерігається у господарствах населення 90 %. На основі адаптованої методики SWOT-аналізу виявлено наявність слабких сторін та потенційно сильних сторін, серед яких: вікові традиції, селекційний потенціал, швидкі темпи відтворення поголів'я, близькість кордонів, можливість кооперації, вищі ціни на дієтичну ягнятину та сири з овечого молока, потужний генофонд, виробничі потужності, кормова база та трудовий потенціал галузі.

9. Обґрунтовано наукові підходи для побудови інвестиційно-інноваційної моделі галузі вівчарства, яка дозволить пропорційно вирішувати проблеми, що виникнуть при зміні інвестиційного забезпечення інноваційних процесів оновлення галузі вівчарства, як наслідок визначено загальний рейтинг інвестиційної привабливості областей на основі розподілу їх у 3 групи, які показують високий, середній, низький потенціал виробництва продукції вівчарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азоев Г. Л. Конкуренция: анализ, стратегия и практика / Азоев Г. Л. – М. : Центр экономики и маркетинга, 1996. – 208 с.
2. Юданов А. Ю. Конкуренция: теория и практика / А. Ю. Юданов. – М.: АКАЛИС, 1996.– 272 с.
3. Портер М. Стратегія конкуренції: Пер. з англ. / М. Портер. – К.: Основи, 1997. – 390 с.
4. Дудзяк О. А. Застосування в Україні досвіду розвитку сільських територій європейських країн та США [Текст] / Іванишин В. В., Дудзяк О. А. // Зб. наук. пр. ПДАТУ. – Кам'янець-Подільський, 2016. – Вип. 24, ч. 3 : Економ. науки. – С. 5-10.
5. Мікроекономіка і Макроекономіка: Підручник / [С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна та ін.] за ред. С. Будковської. – К.: Основи, 1998. – 519 с.
6. Войчак А. В. Конкурентні переваги підприємств: сутність і класифікація / А. В. Войчак, Р. В. Камишніков // Маркетинг в Україні. – 2005. – № 2. – С. 50-53.
7. Науково-технічна політика в сільському господарстві [Текст] / В. М. Булгаков, Д. Г. Войтюк, В. В. Адамчук, В. В. Іванишин // Вісник аграрної науки. – 2007. - № 3. – С. 5-10.
8. Портер М. Международная конкуренция / М. Портер. – М.: Международные отношения, 1993. – 896 с.
9. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія; Загальна економічна теорія (Ч. 1); Спеціальна економічна теорія (Ч. 2). / Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. – К.: Ніка-Центр, 2000. – 527 с.
10. Магомедов Ш. Ш. Конкурентоспособность товаров: Учеб. пособие / Ш.Ш.Магомедов. – М.: Дашков и К, 2003. – 293 с. Аналіз і синтез, як методи наукового пізнання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studies.in.ua/shpora-philosophy/633-42-analz-sintez-yak-metodi-naukovogo-pznannya.html>.
11. Ярошенко С. П. Принципи конкурентоздатності сфери матеріального

- виробництва / С. П. Ярошенко // Регіональні перспективи. – 1998. – № 1(2). – С. 37-39.
12. Іванишин В.В. Стратегія розвитку сільського господарства через призму впровадження сучасних технологій [Текст] / В. Іванишин // Техніка АПК. – 2005. - № 10-11. – С. 6.
13. Гринько Т. В. Фактори конкурентоспроможності підприємств / Т. В. Гринько // Держава та регіони. – 2004. – № 2. – С. 50–53.
14. Галелюк М.М. Система понять, які характеризують конкурентний стан підприємства / М.М. Галелюк, С.Б. Романишин, У.І. Когут // Наук. вісн. НЛТУ Укр. – 2009. – № 19.1. – С. 174-181.
15. Антонов Н. Г. Грошовий обіг, кредит і банки [Текст] / Н. Г. Антонов, М. А. Пессель. – М.: АТ «Финстатинформ», 1995. – 402 с.
16. Державна служба статистики України: зведені показники сільського господарства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
17. Кінаш І.А. Реалізація маркетингової стратегії підприємства з використанням інтернет-технологій [Текст] / Кінаш І.А. // Інноваційна економіка. – 2013. № 2 [40]. – С. 367-371.
18. Андрианов В. Конкурентоспособность России в мировой экономике / В. Андрианов // Экономист. – 1997. – № 10. – С. 37-47.
19. Бородин К. Финансирование общей сельскохозяйственной политики в ЕС / К. Бородин // Международный сельскохозяйственный журнал. – 2005. – №3. – С.13-14.
20. Мікроекономіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ Н. О. Гончарова, А. І. Ігнатюк, Н. А. Малиш та ін. – К. : МАУП, 2005. – 304 с.
21. Еколого-економічні аспекти застосування агроекотехнології виробництва конкурентоспроможної екологічно чистої продукції [Текст] / В. В. Іванишин, В. С. Таргоня, Л. С. Околот // Економіка АПК. – 2008. - № 3. – С. 46-49.
22. Шиманська В. В. Формування організаційно-економічного механізму розвитку туристичного комплексу на засадах реалізації державно-

- приватного партнерства / В. В. Шиманська // Вісник ЖДТУ № 4 (66). – 2013. – 220 – 226 с.
23. Соколова А. Організаційно-економічний механізм функціонування кооперативів в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://space.puet.edu.ua/bitstream/123456789/7211/ORGANIZACIYNO-EKONOMICHNIY%20MEKHANIZM%20FUNKCIYONUVANNYA%20KOOPERATIYIV%20V%20UMOVAX%20RINKOVOY%20EKONOMIKI.pdf>.
24. Ivanyshyn V., Misiuk M., Zakhodym M., Hutsol T. Methodological aspects of the research formation and regional market development of animal production. – Traicon SC, 2018.
25. Діброва А. Д. Сучасне трактування сутності державного регулювання аграрного сектору економіки / А. Д. Діброва // Економічна теорія. – 2007. – № 1. – С. 76-84.
26. Яснолоб І. Організаційно-економічний механізм функціонування плодоовочевого ринку / І. Яснолоб // Соціально-економічні проблеми і держава. — Вип. 1 (8). – 2013. – С. 327 – 336.
27. Мельник А. О. Адаптивне управління підприємством в умовах конкурентного середовища / А. О. Мельник // Вісник Хмельницького національного університету. – 2005. – № 5, ч. 2, т. 3. – С. 157-162.
28. Місюк М.В. Інноваційно-інвестиційний підхід до формування та підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва / М. В. Місюк // Економіка АПК. – 2016. – № 3 – С. 74-79.
29. Кульман А. Экономические механизмы / Кульман А.; пер. с франц. Е. П. Островской; общ. ред. Н. И. Хрустальной. – М. : Прогресс, 1993. – 188 с.
30. Багатокомпонентний, функціонально-логістичний підхід до формування моделі управління чинниками підвищення ефективності промислового підприємства у постконфліктний період [Текст] / Кінаш І.А., Р. П. Шерстюк, О. Б. Погайдак, О. І. Кузьмак // Сталий розвиток економіки: Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2015. – № 4 [29]. – С. 44-53.
31. Карпенко О. О., Семиволос І. І. Організаційно-економічний механізм

- управління капіталом підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу:[https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwin_t3D_pzMAhWBGCwKHTs1AfcQFghaMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.maritime.kiev.ua%2Fuploads%2FJournal%2F1\(16_2013\)%2F71.docx&usg=AFQjCNH307FmeUIbEjPQOMVoCzuxuUYT9g](https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwin_t3D_pzMAhWBGCwKHTs1AfcQFghaMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.maritime.kiev.ua%2Fuploads%2FJournal%2F1(16_2013)%2F71.docx&usg=AFQjCNH307FmeUIbEjPQOMVoCzuxuUYT9g).
32. Механізм функціонування ринку. Основи ринкового механізму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fingal.com.ua/content/view/488/39/1/4/>.
33. Зиновьев Ф. В. Механизмы хозяйствования (терминологический аппарат) / Ф. В. Зиновьев. – Симферополь : Таврия, 2000. – 111 с.
34. Стовба Т.А. Механізм управління інноваційним розвитком підприємства легкої промисловості / Т.А. Стовба // Таврійський науковий вісник: Збірник наукових праць ХДАУ. Вип. 46.— Херсон: Атлант, 2006. – С. 249-259.
35. Ануфрієва Є. І. Аналіз методів технологічного оновлення авіатранспортних підприємств / Є.І. Ануфрієва, Г.Ю. Кучерук // Економіка. Фінанси. Право. – 2009. – № 8. – С. 17–19.
36. Лузан Ю. П. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку агропромислового виробництва України: теоретично–методологічний аспект / Ю.П. Лузан // Економіка АПК. – 2011. – № 2. – С. 3–12.
37. Чукіна І. В. Організаційно-економічний механізм у системі управління виробничо-господарською діяльністю аграрних підприємств / І. В. Чукіна // Економічний аналіз т. 15 № 3. – 2014. – с. 230 – 236.
38. Місюк М.В. Організація відродження скотарства в регіоні при формуванні ринку м'яса / М.В. Місюк // Економіка АПК. – 2010. – № 8. – С. 86-88.
39. Місюк М.В. Функції маркетингу на ринку продукції тваринництва у сучасних умовах / М. В. Місюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – № 8. – С. 209-217.
40. Принципи і методи управління [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://library.if.ua/book/36/2429.html>.

- 41.Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів 5 курсу денної форми навчання освітнього-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальностей 8.050106, 8.03050901 “Облік і аудит”, 8.050201 “Менеджмент організацій”, 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)” / І. М. Рассоха; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва.– Х.: ХНАМГ, 2011. – 76 с.
- 42.Аналіз і синтез, як методи наукового пізнання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studies.in.ua/shpora-filosofy/633-42-analz-sintez-yak-metodi-naukovogo-pznannya.html>.
- 43.Індукція і дедукція, як метод наукового пізнання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studies.in.ua/shpora-filosofy/634-43-ndukcyu-dedukcyu-yak-metod-naukovogo-pznannya.html>.
- 44.Метод моделювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buklib.net/books/35332/>.
- 45.Методи наукового пізнання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://readbookz.net/book/177/6086.html>.
- 46.Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://readbookz.net/book/177/6086.html>.
- 47.Кінаш І.А. Вплив диспаритету цін на ресурсне забезпечення переробних підприємств [Текст] / Кінаш І.А. // Електронне наукове фахове видання Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського «Глобальні та національні проблеми економіки». Вип. 8, Миколаїв, 2015. С.423-426.
- 48.Кузяк В. В., Добуш Ю. Я. Кон’юнктура товарних ринків: конспект лекцій з курсу “Кон’юнктура товарних ринків” для студентів спеціальності 6.030507 “Маркетинг” / В. В. Кузяк, Ю. Я. Добуш. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 200 с.
- 49.Абакуменко О. В. Методи і моделі оцінювання кон’юнктури фінансового

- ринку / О. В. Абакуменко // Чернігівський науковий часопис. Серія 1: Економіка і управління. – 2013. – № 1(4). – С. 98–103.
50. Дудар Т.Г., Дудар В.Т. Формування ринку конкурентоспроможної агропродовольчої продукції: теорія, методика, перспективи: Монографія. – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 246 с.
51. SWOT-аналіз. Сутність і значення SWOT-аналізу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pidruchniki.com/1577111551903/marketing/swot-analiz>.
52. Місюк М.В. Державна підтримка ринкового розвитку тваринництва / М. В. Місюк // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. – 2014. – № 1. – С. 15–27.
53. Мушеник І.М. Формування та використання виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств [Текст] / Кінаш І.А., І. М. Мушеник // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Вип. 11, Ч. 5 ХДУ. Херсон, 2015. С.48-51.
54. Аналіз ефективності інноваційно-ресурсної та логістично-маркетингової компонент організаційного механізму управління в умовах євроінтеграційної трансформації підприємства [Текст] / Кінаш І.А., Р. П. Шерстюк, О. Б. Погайдак, О. І. Кузьмак // Вісник Одеського національного університету. Економіка.– 2015. Вип. 5, Том. 20. – С. 122-127.
55. Місюк М.В. Вплив ринку м'ясо-молочної продукції на рівень продовольчої безпеки країни // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. Том 19. Випуск 2/2. – 2014. – С. 130-134.
56. Вороненко В. І. Наукові основи сталого розвитку вівчарства / В. І. Вороненко // Вісник аграрної науки. – 2006. - № 3-4. – С. 121-123.
57. Бусенко О.Т., Столюк В.Д., Могильний О.Й. та ін. Технологія виробництва продукції тваринництва: Підручник / О.Т. Бусенко, В.Д. Столюк, О.Й. Могильний та ін.; За ред. О.Т. Бусенка. — К.: Вища освіта, 2005. — 496 с.: іл.
58. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим

доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm.

59. Держкомстат України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення 22.01.2018).
60. Бінкевич В. Я., Микитин Л.Є. Баранина – поживний та цінний продукт харчування/ В. Я. Бінкевич, Л.Є. Микитин // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – 2011. – Том 13. - № 4 (50). – Частина 4. – С. 297 – 300.
61. Food and Agriculture Organization of the United Nations [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.fao.org/countryprofiles/index/en/?iso3=UKR>.
62. Оганесян В.С. Теоретичні аспекти організаційно-економічного механізму функціонування ринку продукції вівчарства / М. В. Місюк, В.С. Оганесян // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. – 2016. – Вип. 20 (2). – С. 36-40.
63. Поживна цінність м'яса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/34856/>.
64. Зінченко О. І. Кормовиробництво: Навчальне видання. — 2-е вид., доп. І перероб. – К.: Вища освіта, 2005. – 448 с.: іл..
65. Демчак І. М. Економічні аспекти ефективності виробництва продукції вівчарства в Україні / І. М. Демчак, В. О. Завалевська, І. І. Антонік, Г. В. Трофімова, С. О. Гримблат, Л. В. Шапаренко // Продуктивність агропромислового виробництва. економічні науки. - 2013. - Вип. 23. - С. 69-77. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pav_2013_23_13.
66. Сільське господарство України: статистичний збірник. Київ, 2016. 246 с.
67. Місюк М.В. Зростання ефективності кормовиробництва на інноваційних засадах / М. В. Місюк // Економіка АПК, 2013. - № 3. – С.81-87.
68. Вдовиченко Ю.В., Іовенко В. М., Жарук П. Г., Кудрик Н. А., Жарук Л. В. Стан та наукове забезпечення галузі вівчарства в Україні / Ю.В. Вдовиченко, В. М. Іовенко, П. Г. Жарук, Н. А. Кудрик, Л. В. Жарук // Науковий вісник «Асканія-Нова». – 2016. – Вип.9. – С. 3-16.

69. Економічна статистика. Зовнішньоекономічна діяльність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org>.
70. Лисак О.В. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції "Формування стратегії соціально-економічного розвитку підприємницьких структур в Україні" https://www.uad.lviv.ua/uploads/mat_konf/nayk_prakt_2015.pdf

ДОДАТКИ